

Tesen om det ulige udbytte

Inden for udviklingsstudier analyserer teorier om *center* og *periferi* forholdet mellem de udviklede lande og udviklingslandene med henblik på at finde forklaringer på disses fortsatte underudvikling.

Den vigtigste tese handler om *det ulige bytte*: Periferilandene ("ulandene") leverer især råvarer (jernmalm, kobbermalm, jute, bomuld osv.) til de industrialiserede landene ("centerlandene"), mens disse leverer forarbejdede færdigvarer (maskiner og andet produktionsudstyr, lastbiler, køleskabe, fjernsyn osv.) til den tredje verden. Bytteforholdene forringes til stadighed for ulandene, det vil sige, at råvarerne bliver stadig mindre værd i forhold til færdigvarerne. I perioden 1983 til 2000 steg latinamerikanske landes eksport af uforarbejdede råvarer f.eks. med 15 % årligt, mens den samlede værdi af denne eksport faldt med 0,1 % årligt.

Nedenstående oversigt viser, hvor lidt en landarbejder i El Salvador får procentvis ud af at samle meloner på en mark. Langt det meste af fortjenesten ved salg af melonen i USA går til mellemed og ejerne af butikken i USA og melonselskabet. Ved en udsalgspris på f.eks. 10 kr. får landarbejderen kun 6 ører pr. melon.

Hvem tjener på en melon samlet på på en mark i det centralamerikanske land El Salvador og solgt i USA?

- USA's butikker og shipping 76,6 %
- International skibsfart 9,1 %
- Importeret input 5,1 %
- Forhandlere i USA 2,6 %
- Pakning og eksport 2,5 %
- Diverse serviceydelser 3,5 %
- Landarbejderen 0,6%

Den danske dokumentarfilm "Migranterne" (skaffes ved henvendelse til niels@vffilm.dk) følger bl.a. bolivianske tekstilarbejdere i Argentinas hovedstad Buenos Aires. Nedenstående oversigt viser, hvad en tekstilarbejder i Buenos Aires får ud af at fremstille en T-shirt, som koster 200 kr. på byens fashionable hovedstrøg, La Florida:

Udsalgspris: 200 kr.

Varemærkets andel: 108 kr.

Butikken: 20 kr.

Skat: 41,50 kr.

Stoffet: 22 kr.

Tekstilværkstedets ejer: 6 kr.

Den enkelte tekstilarbejder: 2,50 kr.